

## СЕКЦІЯ 15 СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПАРАЗИТОЛОГІЇ

УДК 619:616.995:636.92

### ДИНАМІКА СТРОНГІЛОЇДОЗУ КРОЛІВ

Ю.В. Дуда<sup>1</sup>, Р.С. Шевчик<sup>2</sup>, А.С. Глоба<sup>3</sup>

<sup>1,2,3</sup>Дніпровський державний аграрно-економічний університет, вул. С. Єфремова, 25, Дніпро, 49600, Україна

Збільшенню поголів'я кролів і підвищенню його продуктивності часто перешкоджають різні паразитарні захворювання [1, 2], серед яких особливе місце займає стронгілоїдоз [3]. Це захворювання викликається гельмінтами *Strongyloides papillosus*, які розвиваються по типу гетерогонії, чергуванням поколінь, з яких одне паразитує, а інше веде вільний спосіб життя. Клінічні ознаки стронгілоїдозу непатогномонічні, зажиттєва діагностика захворювання без лабораторних досліджень неможлива [4]. Стронгілоїдоз кролів в Україні залишається маловивченим захворюванням і потребує подальшого студіювання.

Робота виконувалась впродовж 2015–2017 рр. Експериментальна частина роботи виконана в господарствах ТОВ «Олбест», приватній еко-кроликофермі «Веселий хуторок» Дніпропетровської області. Дослідження проведено на кролях-самцях каліфорнійської породи 3–4 місячного віку, відібраних за принципом аналогів. Контрольні тварини отримували збалансований стандартний гранульований комбікорм і воду без обмеження; дослідні – крім стандартного гранульованого комбікорму з водою, додатково споживали прив'ялене сіно. Тварин утримували в сітчастих одноярусних клітках, згідно з чинними ветеринарно-санітарними нормами. З метою визначення рівня ураженості збудником *S.papillosus*, екскременти кролів досліджували за методом Мак-Мастера на наявність та кількість яєць збудника [5]. В подальшому проводили культивування яєць [6], на дев'яту добу якого нами були виявлені личинки та інвазійні форми, що були ідентифіковані, як *S.papillosus* [7].

Відомо, що чисельність геогельмінтів у зовнішньому середовищі залежить від сезону року, що пов'язано з коливаннями температур. Аналіз копрологічних досліджень показує, що показники екстенсивності (ЕІ) та інтенсивності (ІІ) стронгілоїдозної інвазії в різні місяці відрізнялись (рис. 1).

Гельмінтологічні дослідження показали, що екстенсивність стронгілоїдозної інвазії в середньому склала 33,23%. При цьому, встановили збільшення кількості випадків захворювання з березня по травень, з піком ЕІ в травні (59,46%) і з різким зниженням: в серпні (19,40%), вересні (13,33%), січні (18,99%). В інші місяці показники інвазованості кролів коливались в межах від 23,61% до 42,25%.

При вивченні динаміки виділення яєць *S.papillosus* встановлено, що показник ІІ в середньому становив  $101,93 \pm 19,23$  яєць/г. Найвищу інтенсивність реєстрували в травні ( $219,81 \pm 24,68$  яєць/г). Такі зміни, можливо, пов'язані з

оптимальними температурно-вологісними умовами для розвитку личинок *S. papillosus*.

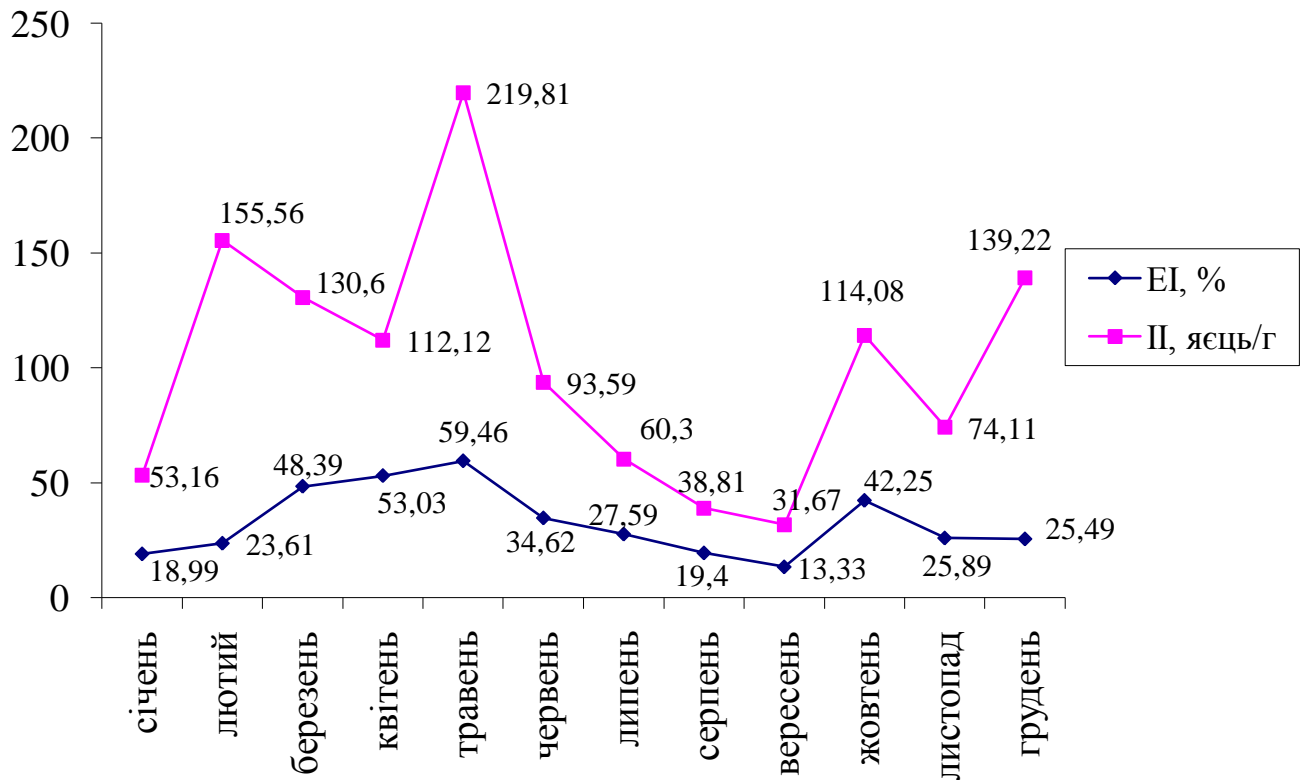


Рис. 1. Динаміка стронгілоїдозу кролів по місяцях

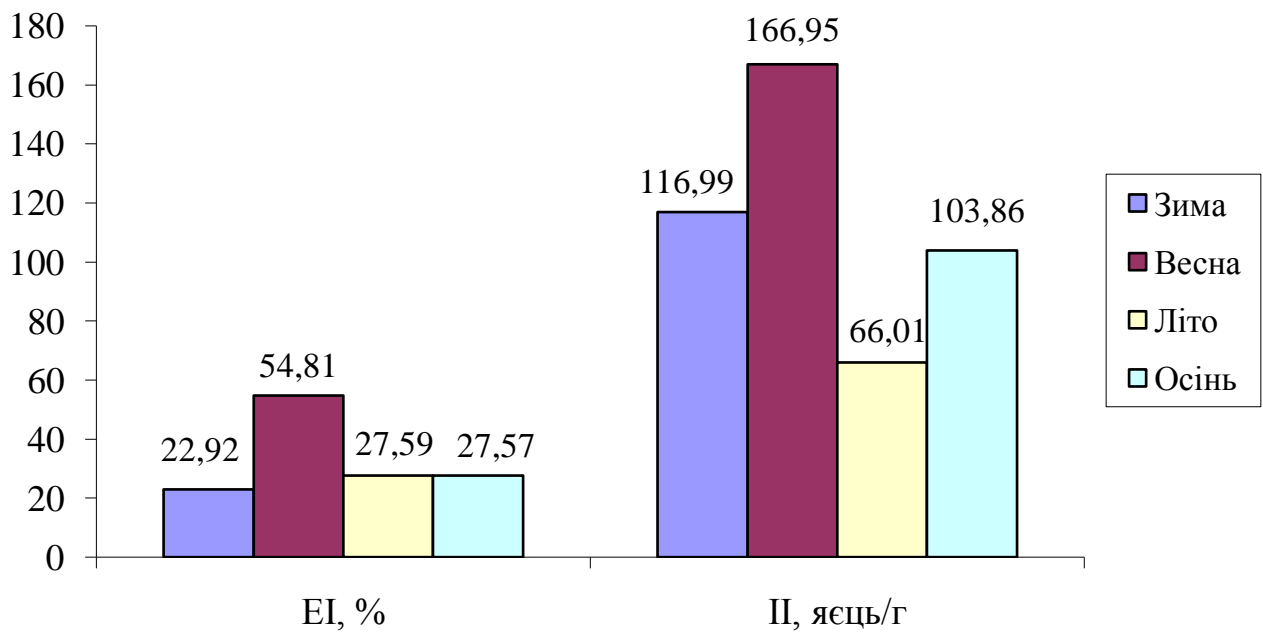


Рис.2. Сезонні коливання показників екстенсивності та інтенсивності стронгілоїдозної інвазії у кролів.

Сезонна динаміка показників екстенсивності та інтенсивності інвазії у кролів за стронгілоїдозу наведена на рисунку 2.

За результатами досліджень встановлено, що за стронгілоїдозу кролів спостерігалась характерна сезонна динаміка. Пік ЕІ та ІІ доводився на весняний період (54,81% і 166,95 яєць/г), в інші періоди року значних коливань не визначали: показник ЕІ знаходився в межах від 22,92 до 27,59%, показник ІІ – від 66,01 до 116,99 яєць/г.

Таким чином, встановлено збільшення кількості випадків захворювання та інтенсивності зараження тварин в весняний період (54,81% і 166,95 яєць/г), а саме з березня по травень реєстрували підйом екстенсивності стронгілоїдозної інвазії у кролів, з піком ЕІ та ІІ в травні (59,46% та  $219,81 \pm 24,68$  яєць/г).

#### Література

1. Дуда Ю.В., Шевчик Р.С., Кунєва Л.В. Вплив *Passalurus ambiguus* та *Cysticercus pisiformis* на вихід продуктів забою кролів // Аграрний вісник Причорномор'я. Ветеринарні науки. – 2019. – Вип. 93. – С. 234–239.

2. Дуда Ю.В. Клітинний імунітет кролів за впливу *Treponema cuniculi* // Науково-технічний бюлетень ДНДКІ ветеринарних препаратів та кормових добавок і Інституту біології тварин НААН. – 2019. – Вип. 20. – № 2. – С. 223–229. doi:10.36359/scivp.2019–20–2.28.

3. Новіцька О.В., Семенко О.В. Заразні хвороби кролів. К: ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2015. 214 с.

4. Пономар С.І. Стронгілоїдоз та змішана нематодозна інвазія свиней: автореферат дис. ... д-ра вет. наук. спец: 16.00.11 / НУБіПУ. К., 2013. 40 с.

5. Деркачев Д.Ю., Оробец В.А., Заиченко И.В. Сравнительная оценка эффективности количественных методов копроовоскопии // Российский паразитологический журнал. – 2014. – №3. – С. 68–73.

6. Довідник з визначення гельмінтів тварин / С.І. Пономар та ін.. Біла Церква: ТОВ «Офсет», 2015. 296 с.

7. Van Wyk Jan, Cabaret Jacques, L.M. Michael Morphological identification of nematode larvae of small ruminants and cattle simplified / Jan Van Wyk, Jacques Cabaret, Michael L.M. // Veterinary parasitology. – 2004. – P.119–227.